

PATVIRTINTA
Panevėžio Mykolo Karkos
pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2023 m.
liepos 24 d. įsakymu Nr. VĮ-429

PANEVĖŽIO MYKOLO KARKOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinės mokyklos (toliau – Mokykla) socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja privalomą 5–10 klasių mokinių socialinę-pilietinę veiklą.

2. Socialinė-pilietinė veikla pagrindiniame ugdyme yra privaloma ugdymo proceso dalis, įtraukiama į Mokyklos ugdymo planą. Ji organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintais 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo poreikį lemia pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – bendrosios programos), įtvirtinančios kompetencijų ugdymą mokantis pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas.

3. Aprašas reglamentuoja socialinės-pilietinės veiklos organizavimo bei vykdymo Panevėžio Mykolo Karkos pagrindinėje mokykloje tikslą, uždavinius, veiklos kryptis, atlikimo būdus, trukmę, fiksavimą ir apskaitą.

4. Ugdymas pagal bendrąsias programas turi padėti mokiniams išsiugdyti komunikavimo, kultūrinę, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninę, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas. Socialinė-pilietinė veikla taip pat prisideda prie bendrosiose programose numatytų kompetencijų ugdymo ir padeda mokiniams praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei demonstruoti vertybines nuostatas ir sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, išplečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškose situacijose.

II. SKYRIUS SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Socialinės-pilietinės veiklos tikslas – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdytis pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.

6. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo uždaviniai:

6.1. formuoti mokinių vertybines nuostatas, asmeninius, socialinius, komunikacinius, darbo ir veiklos gebėjimus per visuomenei naudingą darbą, savanorystę;

6.2. ugdyti ir puoselėti mokinių tautinį bei pilietinį sąmoningumą, skatinti jų tautinę saviraišką;

6.3. stiprinti demokratinę Mokyklos kultūrą, skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;

6.4. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant savo asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

6.5. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso.

7. Socialinės-pilietinės veiklos, mokinio pasirenkamos, kryptys: ekologinė, pilietinė, projektinė, pagalbos mokyklai, kūrybinė, socialinė (1 priedas).

8. Organizuojant socialinę-pilietinę veiklą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus tarpsnių ypatumus, ji siejama su Mokyklos tikslais, pilietiškumo ugdymu, vykdomais projektais, kultūrinėmis ir socializacijos programomis, tradicijomis, turimomis sąlygomis.

III SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS TURINYS

9. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

9.1. prasmingumo. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientuotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinų organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

9.2. asmeninio tobulėjimo. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepian mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenes konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrus lankantiems vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

9.3. socialinio teisingumo. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

9.4. dalyvavimo. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz.,

organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS

9. Pagal pagrindinio ugdymo programą privaloma socialinė-pilietinė veikla 5-10 klasių mokiniams ne mažiau kaip 20 pamokų (valandų) per mokslo metus, ji turi būti atlikta iki ugdymo proceso pabaigos. (kuratorius) arba kitas mokyklos vadovo paskirtas asmuo (toliau – mokykloje paskirtas asmuo).

10. Už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas klasės vadovas, veiklą mokykloje siūlo klasių vadovai, dalykų ir neformaliojo ugdymo mokytojai, socialinis pedagogas, psichologas, bibliotekos vedėja, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams ir kiti mokyklos darbuotojai.

11. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma po pamokų, mokiniui patogiu laiku ir neįskaičiuojama į privalomų savaitinių pamokų skaičių. Socialinė-pilietinė veikla vykdoma cikliška: mokinys apmąsto savo mokymosi patirtį ir priima sprendimą, į kokias socialines-pilietines veiklas norėtų įsitraukti, kaip dalyvavimas šiose veiklose padėtų jam augti ir tobulėti. Mokinys planuoja savo veiklas padedamas klasės vadovo. Mokinys pasirengia planą pasirinktai socialinei-pilietinei veiklai įgyvendinti, atlieka nusimatytas užduotis, reguliariai apgalvoja savo atliekamos socialinės-pilietinės veiklos prasmingumą ir pridėtinę vertę sau ir mokyklos bendruomenei, visuomenei; jei reikalinga, mokinys keičia pirminį socialinės-pilietinės veiklos planą ir koreguoja nusimatytas užduotis.

11.1. dėl socialinių-pilietinių veiklų atlikimo priimami individualūs sprendimai, atsižvelgiant į mokinio galias, gebėjimus: individualiai parenkamos veiklos ir jų teikėjai, siūloma jas atlikti mokykloje arba dėl asmens galių atleisti nuo jų.

12. Socialinės-pilietinės veiklos darbą kuruoja, apskaitą vykdo ir už ją atsakingas klasės vadovas: mokslo metų pradžioje mokiniai supažindinami su reikalavimais atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

12.1. pateikia mokiniams socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapus, padeda pasirengti planą bei supažindina su socialinės-pilietinės veiklos kryptių sąrašu; Klasių vadovai mokslo metų pradžioje mokinius pasirašytinai supažindina su socialinės-pilietinės veiklos vykdymo tvarka

12.2. vadovaudamasis mokinio socialinės-pilietinės veiklos apskaitos duomenimis, juos fiksuoja elektroniniame Tamo dienyne; apskaitos lapus klasės vadovas tikrina du kartus per pusmetį organizuoja individualius ugdumuosius pokalbius apie mokinio patirtis atliekant socialines-pilietines veiklas;

12.3. likus mėnesiui iki mokslo metų pabaigos informuoja kuriojančią vadovą apie klasės mokinius, nesurinkusius reikiamo socialinės-pilietinės veiklos valandų skaičiaus;

12.4. mokinius, nesurinkusius reikiamo socialinės-pilietinės veiklos valandų skaičiaus, klasės vadovas pats nukreipia atlikti tuo metu Mokyklai svarbią socialinę-pilietinę veiklą. Esant reikalui kreipiasi į Mokyklos administraciją dėl mokinio nukreipimo reikalingai socialinei-pilietinei veiklai atlikti;

12.5. pabaigęs nusimatytas socialinės-pilietinės veiklos užduotis, mokinys įsivertina savo patirtį ir fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos plane, gegužės mėnesį socialinės-pilietinės veiklos vykdymą aptaria klasės valandėlės metu.

12.6. Mokinių socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapai laikomi segtuve pas klasės vadovą, mokslo metų pabaigoje klasės vadovas juos sudeda į mokinių asmens bylas.

12.7. Mokslo metų pabaigoje klasės vadovas gali siūlyti Mokyklos direktoriui apdovanoti padėkomis mokinius, daugiausiai viršijusius privalomą valandų skaičių.

13. **Mokinys** savarankiškai pasirenka ir atlieka socialinę-pilietinę veiklą mokykloje ar už jos ribų.

13.1. Mokiniai savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kaupia patys Mokyklos patvirtintos formos apskaitos lapuose (2 priedas).

14. Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapą pildo ir už duomenų teisingumą atsako konkrečią **veiklą skyres darbuotojas**.

14.1. Socialinę-pilietinę veiklą skyres darbuotojas gali neskirti veiklos valandų ar sutrumpinti laiką, jei mokinys netinkamai atliko darbą, nesilaikė saugos reikalavimų, pažeidė mokinio taisykles, tyčia sugadino ir pan.

15. Socialinės-pilietinės veiklos atlikimą už mokyklos ribų patvirtina atitinkama įstaiga, pateikdama raštą su atsakingo asmens parašu ir antspaudu arba pildydama mokinio socialinės-pilietinės veiklos apskaitos lapą.

16. Mokiniais, pateikusiems pažymėjimą, patvirtinantį savanorio atliktą savanorišką tarnybą pagal Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. A1-317 „Dėl Jaunimo savanoriškos tarnybos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, įskaitoma socialinė-pilietinė veikla.

17. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

17.1. pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;

17.2. aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su klasės vadovu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;

17.3. atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;

17.4. apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;

17.5. kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;

17.6. dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su klasės vadovu ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas arba pateikti savo refleksiją ir įrodymus raštu;

17.7. kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

18. Mokyklos vadovas:

18.1. skiria už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą atsakingą klasės vadovą.

18.2. sudaro sąlygas mokykloje organizuoti konsultacijas ir individualius ugdomuosius pokalbius; prireikus sudaro sąlygas mokiniams naudotis mokyklos infrastruktūra atliekant socialines-pilietines veiklas.

19. Klasės vadovo, atsakingo už socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą, pareigos:

19.1. paaiškinti socialinės-pilietinės veiklos prasmę, reikalavimus, mokyklos prioritetus ir pateikti gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;

19.2. padėti mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas ir suprasti, kaip jų patirtis jas atliekant prisidės prie mokinių asmeninio augimo; pateikti rekomendacinio pobūdžio socialinių-pilietinių veiklų sąrašą; padėti mokiniams pasirengti savo socialinės-pilietinės veiklos planus;

19.3. organizuoti konsultacijas, pagal galimybes stebėti, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis; pastebėjus, kad mokiniams kyla sunkumų, kviesti mokinius pokalbiui ir teikti reikiamą pagalbą, atsižvelgiant į mokinių amžių ir kontekstą; jei socialinė-pilietinė veikla atliekama už mokyklos ribų, palaikyti ryšį su organizacijų atstovais, domėtis, kaip sekasi mokiniams;

19.4. teikti grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;

19.5. ugdymo laikotarpio pabaigoje patikrinti, kad būtų įvykdytas socialinės-pilietinės veiklos reikalavimas, apibendrinti mokinio patirtį ugdomųjų pokalbių metu. Socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“), nurodant veikloms įgyvendinti panaudotą valandų skaičių. Mokiniais, negavusiems įskaityto socialinės-

pilietinės veiklos įvertinimo, skiriama papildomo laiko išsikelti naujus ar patikslinti išsikeltus tikslus ir juos pasiekti.

V. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Socialinės-pilietinės veiklos apskaitos kontrolę vykdo ir socialinę-pilietinę veiklą koordinuoja 5–10 klases kuruojantis direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

21. Su socialinės-pilietinės veiklos pasiūla ir Aprašu 5–10 klasių mokiniai supažindinami klasės valandėlių metu pasirašytinai, teisėti vaiko atstovai supažindinami su Aprašu elektroniniame dienyne, Aprašas skelbiamas mokyklos interneto svetainėje.

22. Mokinys į aukštesnę klasę keliamas, kai jis turi teigiamus metinius dalykų įvertinimus ir atlikęs privalomą socialinės-pilietinės veiklos privalomą valandų skaičių.

Panevėžio Mykolo Karkos
pagrindinės mokyklos
direktorius
2023 m. liepos 24 d. įsakymo
Nr. VĮ-429
1 priedas

PANEVĖŽIO MYKOLO KARKOS PAGRINDINĖ MOKYKLA
Socialinės-pilietinės veiklos kryptys

Kryptis	Veikla
Ekologinė	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokyklos aplinkos tvarkymas. 2. Dalyvavimas įvairiose ekologinėse akcijose (pvz., akcijose „Darom“, „Rūšiuokime mokyklose“ ir kt.), projektuose mokykloje ir mieste. 3. Kapinių teritorijų tvarkymas. 4. Mykolo Karkos namo aplinkos ir kapavietės tvarkymas.
Pagalbos mokyklai, kūrybinė	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokyklos erdvių, kabinetų, inventoriaus tvarkymas, švaros puoselėjimas. 2. Dekoracijų ruošimas, aktų salės, kabinetų, koridorių, kitų mokyklos erdvių meninis apipavidalinimas, svetingos ir jaukios aplinkos kūrimas. 3. Pagalba mokyklos bibliotekoje, skaitykloje. 4. Pagalba dalykų mokytojams tvarkant kabinetus, ruošiant standus, metodines priemones. 5. Pagalba paruošiant aktų salę, mokyklos erdves renginiams. 6. Mokymo priemonių kūrimas, atnaujinimas. 7. Mokyklą reprezentuojančių suvenyrų gamyba, reklaminių lankstinukų kūrimas ir/ar leidyba. 8. Kita kūrybinė veikla.
Pilietinė	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pilietinių iniciatyvų organizavimas ir dalyvavimas. 2. Aktyvi veikla mokyklos, klasės savivaldoje. 3. Savanoriška veikla miesto jaunimo organizacijose (pilietinė veikla gali būti mokinio vykdoma savarankiškai ar bendradarbiaujant su asociacijomis bei savivaldos institucijomis. 4. Bendradarbiavimas su Mokyklos interneto svetainės administratore (straipsnių rašymas apie klasės/mokyklos renginius, fotografavimas ir viešinimas mokyklos interneto svetainėje, spaudoje). 5. Renginių organizavimas, vedimas. 6. Pagalba mokyklos renginių (budėjimas), sportinių varžybų metu. 7. Kita pilietinė veikla.
Projektinė	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalyvavimas pilietinio ugdymo, prevenciniuose, socialiniuose, karjeros ugdymo projektuose. 2. Vykdyto projekto veiklos pristatymas bendruomenei mokyklos interneto svetainėje ar spaudoje. 3. Parodų inicijavimas ir rengimas.
Socialinė	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individuali pagalba draugui, turinčiam mokymosi, psichologinių ar kitokių problemų, mokymosi sunkumų turintiems žemesniųjų klasių mokiniams (tarpininkaujant mokytojui). 2. Gerumo, labdaros, geros kaimynystės akcijos. 3. Panevėžio Šv. Juozapo globos namų gyventojų lankymas. 4. Savanorystė nevyriausybinėse organizacijose (pvz., Panevėžio gyvūnų prieglaudoje Kaimiškyje „Maisto bankas“ ir kt.). 5. Kita socialinė veikla.

